

2. Возносименко Д. А. Інтерактивні методи навчання у формуванні здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів математики / Д. А. Возносименко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Серія. Педагогіка. – 2016. – Вип. 6 (113). – С. 23–28.
3. Дюшеева Н. К. Методологические подходы к профессионально-личностному формированию будущего учителя / Н. К. Дюшеева // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 9. – С. 16–23.
4. Новиков А. М. Методология: словарь системы основных понятий / А. М. Новиков. – Москва : Либроком, 2013. – 208 с.
5. Отич О. М. Методологічні принципи наукового дослідження / О. М. Отич // Вісник Чернігівського держ. пед. університету. Педагогічні науки. – Чернігів, 2010. – Вип. 76. – 380 с.
6. Проханенкова Л. А. Организация методической подготовки будущего учителя физики на основе компетентностного и деятельностного подходов / Л. А. Проханенкова // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – Нижний Новгород, 2009. – № 4. – С. 11–17.
7. Татур Ю. Г. Высшее образование: методология и опыт проектирования / Ю. Г. Татур. – Москва: Логос. Университетская книга. – 153 с.
8. Шарко В. Д. Теоретичні засади методичної підготовки вчителя фізики в умовах неперервної освіти : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02. / В. Д. Шарко. – Київ, 2006. – 542 с.

References

1. Badmaev B. C. Metodika преподаvaniya psihologii : [ucheb. posob. dlya stud. vyssh. ucheb. zaved.] / B. C. Badmaev. – Moskva: Vldos, 2001. – 304 s.
2. Voznosy`menko D. A. Interakty`vni metody` navchannya u formuvanni zdorov'yazberigayuchoyi kompetentnostimajbutnix vchy`teliv matematy`ky` / D. A. Voznosy`menko // Naukovy`j visny`k Pivdenoukrayins`kogo nacional`nogo pedagogichnogo universy`tetu imeni K. D. Ushy`ns`kogo. Seriya. Pedagogika. – 2016. – Vy`p. 6 (113). – S. 23–28.
3. Dyusheeva N. K. Metodologicheskie podhody k professionalno-lichnostnomu formirovaniyu budushego uchitelya / N. K. Dyusheeva // Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka. – 2008. – № 9. – S. 16–23.
4. Novikov A. M. Metodologiya: slovar sistemy osnovnyh ponyatij / A. M. Novikov. – Moskva : Librokom, 2013. 208 s.
5. Otych O.M. Metodologichni pry`ncy`py` naukovoogo doslidzhennya / O.M.Oty`ch // Visny`k Chernigivs`kogo derzh. ped. univ-tu. Pedagogichni nauky`. – Chernigiv, 2010. – Vy`p. 76. – 380 s.
6. Proyanenkova L. A. Organizaciya metodicheskoy podgotovki budushego uchitelya fiziki na osnove kompetentnostnogo i deyatel'nostnogo podhodov / L. A. Proyanenkova // Vestnik Nizhegorodskogo universiteta im. N. I. Lobachevskogo. – Nizhnyj Novgorod, 2009. – № 4. – S. 11–17.
7. Tatur Yu. G. Vyssee obrazovanie: metodologiya i opyt proektirovaniya / Yu. G. Tatur. – Moskva: Logos. Universitetskaya kniga. – 153 s.
8. Sharko V. D. Teorety`chni zasady` metody`chnoyi pidgotovky` vchy`telya fizy`ky` v umovax neperervnoyi osvity` : dy`s. ... doktora ped. nauk : 13.00.02. / V. D. Sharko. – Ky`yiv, 2006. – 542 s.

Стаття надійшла до редакції 05.03.2020 р.

УДК 378.091.062.1

DOI 10.31652/2415-7872-2020-62-97-103

АДАПТИВНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

О. А. Єрмоменко

orcid.org/0000-0001-8339-3812

Стаття присвячена розробленню адаптивної системи підготовки магістрів управління закладом освіти. Автор розкриває поняття «педагогічна система» як множини взаємопов'язаних структурних та функціональних компонентів, що підпорядковані освітній меті. Поняття «система підготовки магістрів» зазначено як різновид педагогічної системи. Виокремлено елементи, що надають системі адаптивного характеру. У статті визначено та розкрито етапи адаптивної системи професійної підготовки магістрів управління закладом освіти. Під час дослідження автор приходить до висновку, що запровадження адаптивної системи підготовки магістрів можливе за умови активізації самоосвітніх та самоорганізаційних аспектів.

Ключові слова: система, педагогічна система, магістри, підготовка, адаптивна система підготовки, самоосвіта, самоорганізація.

ADAPTIVE SYSTEM OF TRAINING MASTERS OF EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGEMENT

O. Yeromenko

The article deals with the development of the system of professional master’s training of educational institution management. The author proposes to provide fast, flexible and effective training of modern professional managers, able to response rapidly to changes in the society, to make independent leadership decisions, to maintain balance and prudence in making management decisions by integrating adaptive processes in the system of master’s training.

The article describes the concept of "pedagogical system" as a set of interconnected structural and functional components that are subordinate to the educational goal; "master's training system" is defined as a kind of pedagogical system. The elements that provide an adaptive nature to the system have been outlined. On the basis of the given system elements, the stages of the adaptive system of professional master's training of educational institution management have been defined and described in the article: motivational and identification, adaptive, diagnostic and self-organizational. The motivational process of giving rise to the needs of graduate students for educational activities to achieve professional and personal goals has been covered. Studying the issue of adaptation in terms of educational science, the author has identified active and passive adaptation by the involvement of the individual in educational activities. Attention is focused on the involvement of specific support from the teacher, which is implemented with the help of pre-developed pedagogical tools – individually selected methodological, didactic, information and technological support with the materials necessary for graduate students to obtain professional competencies. Involvement of the diagnostic procedure leads to adjustment of the undergraduate adaptation process and introduction of changes to their individual adaptive development scenario.

In the course of the study the author concludes that the introduction of an adaptive system of master’s training is possible subject to the shift towards the activation of self-education and self-organization aspects.

Keywords: system, pedagogical system, masters, training, adaptive system of training, self-education, self-organization.

Одним із пріоритетних напрямів сучасної освіти України є підготовка магістрів, яка потребує підвищення ефективності освітнього процесу та нового інноваційного середовища: гнучкого, самоорганізаційного, адаптованого до постійних змін. Згідно компетентнісного підходу у Стандарті вищої освіти для другого магістерського рівня однією з фахових компетентностей визначено здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективний самоменеджмент [11]. Така переорієнтація на самоосвіту та самоорганізацію веде до самовідновлення або самоупорядкування системи підготовки магістрів як відгук на зовнішні впливи, а також забезпечує шлях до нової якості освіти.

Дослідження в площині магістерської професійної підготовки здійснювали О. Ковальчук (підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної діяльності) [5]; Н. Мирончук, О. Проценко (підготовка викладачів вищої школи у магістратурі) [7; 10] та ін. Системі професійної підготовки магістрів управління закладом освіти присвячені наукові дослідження Ю. Атаманчука, Л. Воротняк, О. Лебідь, С. Немченко [1; 4; 6; 8] та інші. Проте досі залишається малодослідженою адаптивна система професійної підготовки магістрів управління закладом освіти.

Мета статті – шляхом покрокової деталізації розкрити етапи адаптивної системи професійної підготовки магістрів управління закладом освіти. **Завдання:** визначити основні компоненти системи підготовки магістрів, виокремити їхні адаптивні елементи, що надають системі адаптивного характеру та описати етапи отриманої адаптивної системи професійної підготовки магістрів управління закладом освіти.

Підготовку менеджерів закладу освіти в умовах магістратури ми розглядаємо з позиції теорії систем. Загалом система визначається як сукупність елементів, які перебувають між собою у взаємозв’язку, взаємозалежностях і створюють певну ієрархічну, структуровану цілісність і єдність.

Згідно підходу, прийнятому в теоретичних дослідженнях, що описують соціальні відносини та процеси управління, систему розглядають суто в інформаційному аспекті як комплекс відносин, зв’язків, інформації. При такому підході необхідні наявність об’єкта, який являє собою множину підоб’єктів; наявність суб’єкта дослідження; наявність завдання, яке визначає відношення суб’єкта до об’єкта і є критерієм, за яким здійснюється відбір об’єктів та їхніх властивостей; наявність зв’язку між цими елементами (рис. 1):

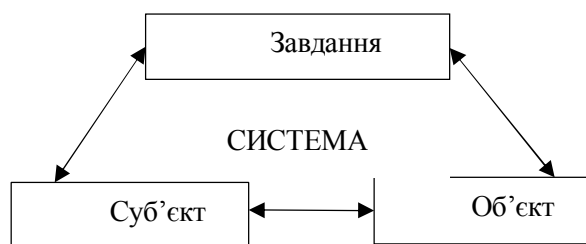

Рис. 1. Умови існування системи.

Педагогічна система – це процес, поділений на різні елементи, рівні та частини, які при взаємодії один із одним поєднуються в єдине ціле й мають на меті створення сприятливих умов для розвитку, формування та впливу на об’єкти освіти.

За визначенням В. Беспалька, педагогічна система є певною сукупністю взаємопов’язаних засобів, методів і процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого й свідомого педагогічного впливу на формування особистості із заданими якістьми. Зважаючи на таке визначення педагогічної системи, необхідно зазначити, що ціннісними орієнтаціями конкретного суспільства задаються цілі формування особистості, а значить, і та чи інша педагогічна система: змінюються цілі – має змінюватися і система [3, с. 6]. На думку В. Беспалька, структура будь-якої педагогічної системи є взаємозалежною сукупністю інваріантних елементів: об’єктів освіти; освітніх цілей (загальних і приватних); змісту освіти; освітніх процесів; суб’єкта освіти (або технічних засобів навчання); організаційних форм освітньої діяльності (рис. 2):

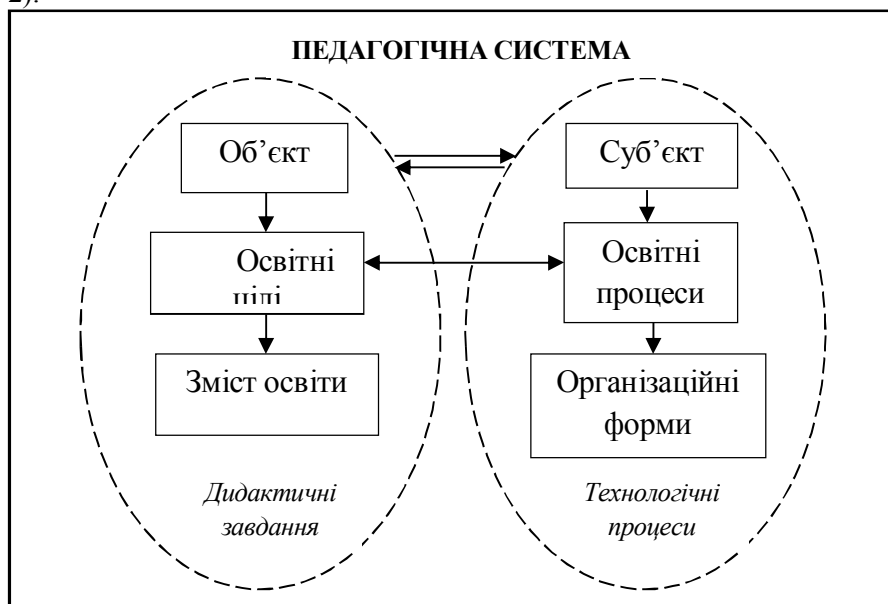

Рис. 2. Педагогічна система.

У рамках поданої структури здійснюються всі взаємодії: і тих, хто навчається, і тих, хто навчає, яким визначається хід освітнього процесу, що веде до формування особистості із заданими якістьми. Організаційні форми мають передбачають пізнавальну діяльність студентів. Усі педагогічні явища, що виникають у процесі становлення та розвитку освітньої діяльності, знаходять собі пояснення в структурних зрушеннях елементів педагогічної системи, зміни властивостей її елементів або характеру зв'язків між ними [3, с. 7].

Опираючись на позиції системного підходу, В. Берека обґрунтував і розробив систему професійної підготовки магістрів управління. Системотворчими елементами системи неперервної фахової підготовки менеджерів дослідник називає такі: цінності, суть, мета і завдання, особливості управлінської діяльності закономірності, принципи процесу професійної підготовки магістрів; процес професійно-особистісного формування фахівця й кінцевий результат. Змінними складовими автор називає організаційно-педагогічні умови здійснення управлінського процесу (зміст, форми, технології організації освітнього процесу, умови кадрового, фінансово-матеріального й науково-методичного забезпечення, методика діагностики, результативність процесу професійної підготовки) [2, с. 213].

Водночас традиційна система підготовки магістрів управління закладом освіти має низку недоліків: відсутність гнучкості й адаптації в процесі підготовки магістрів залежно від особистості студента й рівня його здібностей; складність обліку потреб ринку (замовників) і конкретних можливостей навчальних закладів (інтелектуального потенціалу); відсутність урахування можливостей і потреб конкретної особистості; невідповідність змісту програм і вимог до спеціалістів, здатних ефективно працювати в умовах сучасної ринкової економіки [2, с. 110]. Забезпечити це можливо при включенні процесів адаптивності в систему підготовки фахівців, що виведуть магістранта на високий рівень розвитку, пристосовуючи його до своїх вимог, при цьому не втрачаючи орієнтацію на мету та специфіку організації освітнього середовища. Необхідно зауважити, що адаптація тут двостороння: освітня система в конкретному освітньому закладі пристосовується до індивідуальних особливостей магістранта й сам магістрант пристосовується до системи. Таке взаємоприспособування дає поняття адаптивної системи, що передбачає взаємодію, у результаті чого відбуваються необхідні якісні зміни. Педагогічний досвід показує,

що найбільш ефективно завдання підготовки магістрів управління закладом освіти вирішується шляхом професіоналізації, креативності, самоорганізації та самоосвіти.

Виокремимо адаптивні елементи системи підготовки магістрів управління закладом освіти: зовнішня мета і завдання, що визначають діяльність системи, спрямованої на самоорганізацію; мотивовані на набуття професійних компетентностей студенти магістратури; професійні компетентності (загальні, спеціальні, науково-дослідницькі), що враховують ринкові вимоги; зміст навчання, що орієнтований на формування здатності майбутніх магістрів здійснювати професійну діяльність в нестандартних умовах; внутрішня реалістична мета, завдання, закономірності, принципи професійної підготовки магістрів, що спрямовані на використання потенційних можливостей людини адаптуватися в мінливих умовах; професорсько-викладацький склад, здатний здійснювати освітню діяльність на рівні сучасних ринкових вимог; адаптивне освітнє середовище (спеціально розроблені адаптивні технології, методики, інноваційні та інтерактивні методи, індивідуальний добір форм навчання; підсистема діагностичного супроводу для здійснення моніторингу з метою надання адаптивних рис освітньому процесу шляхом перегляду освітніх програм, поточного коригування/самокоригування, діагностики/самодіагностики, пізнання/самопізнання, рефлексії/саморефлексії, а також для спільного прогнозування подальшого розвитку на основі аналізу й самоаналізу результату; результат підготовки майбутніх фахівців конкурентоздатних на ринку праці й спроможних діяти в мінливих та нестандартних умовах.

На основі зазначених системних елементів визначимо етапи адаптивної системи професійної підготовки магістрів управління закладом освіти: мотиваційно-ідентифікаційний, адаптаційний, діагностичний та самоорганізаційний (рис. 3).

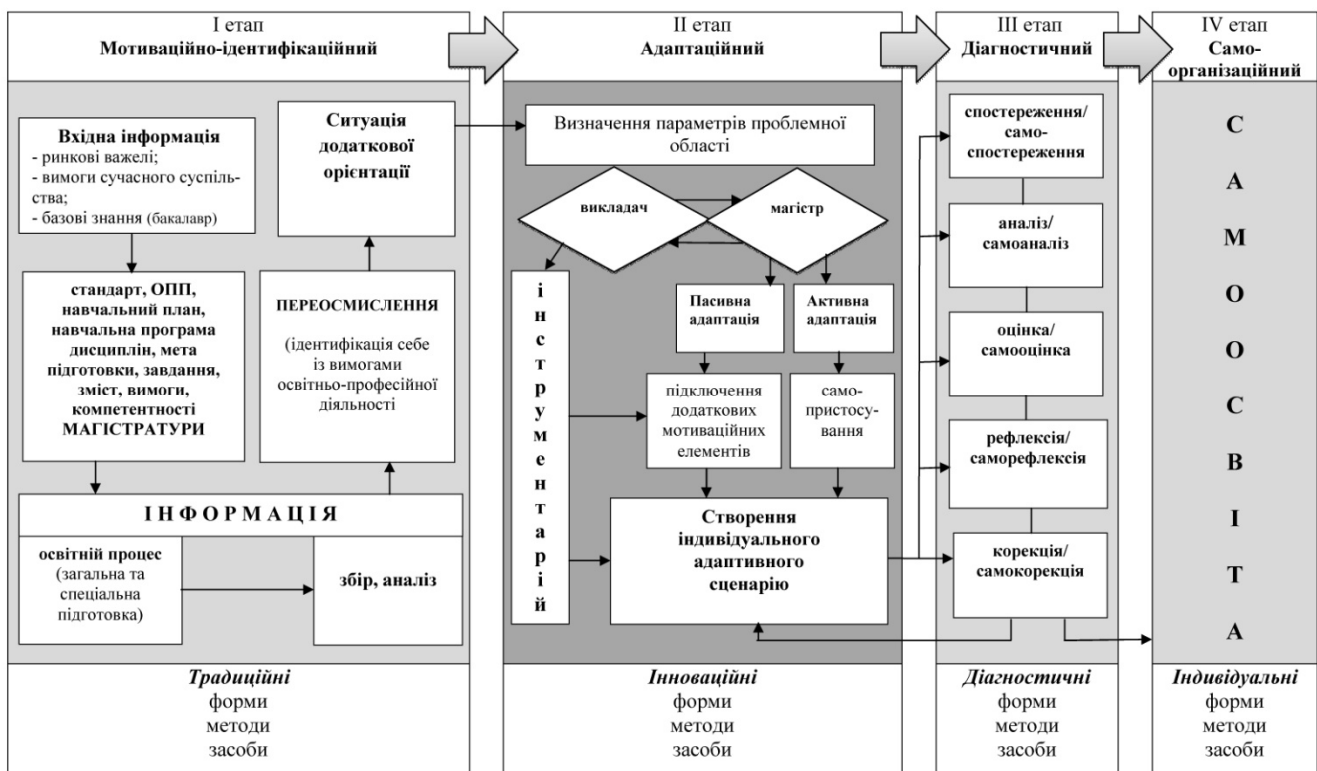

Рис. 3. Етапи адаптивної системи підготовки магістрів управління закладом освіти.

На мотиваційно-ідентифікаційному етапі закладаються мотиваційні орієнтири освітньо-професійної діяльності магістрантів, що знаходяться в постійно змінюваних сучасних ринкових умовах. Вони визначають напрям, зміст, вимоги та компетентності, якими мають оволодіти магістри у процесі освітньої діяльності. Тобто, мотиваційний етап передбачає процес виклику потреби магістрантів у здійсненні освітньої діяльності для досягнення професійно-особистісних цілей та задоволення власного попиту у самовдосконаленні. Мотивація магістрантів відбувається за рахунок поставленої зовнішньої реалістичної мети та її трансформації у внутрішні мотиви. Зовнішні цілі відбивають суспільні потреби у фахівцях і суспільні вимоги до їхнього професіоналізму та особистісних якостей, що задаються зовні, внутрішні цілі самостійно формуються магістрантом, відповідно до його життєвих позицій, моральних цінностей, потреб, прагнень.

Інформація подається в процесі освітньої діяльності у вигляді змістових модулів загальної та спеціальної підготовки, а саме: обов'язкові навчальні дисципліни, дисципліни за вибором навчального

закладу або магістранта, науково-дослідницької роботи, практики, дистанційних курсів, групових та індивідуальних консультацій, участі в науково-практичних конференціях. Необхідно підкреслити, що адаптивні процеси проходять при оволодінні як нормативним змістом, так і змістом за вибором. Проте для забезпечення персоніфікованого підходу необхідно пропонувати низку різних спецкурсів або факультативів, які можуть бути видаленими або доданими за потребою студентів. Так забезпечується гнучкість контенту.

Нову інформацію магістрант збирає, аналізує й виходить на рівень її переосмислення. Відбувається ідентифікація себе (рівень своїх знань, цінностей, професійних прагнень) з іншими людьми, одногрупниками, викладачами, із вимогами освітньо-професійної діяльності, виявлення своїх проблемних зон розвитку. Магістрант постає перед вибором безлічі моделей поведінки: змінювати йому щось у собі, своїх знаннях, розвивати або формувати нову стратегію власного розвитку, чи залишатися на тому рівні, на якому йому вже комфортно. Це вже є реалізацією першого етапу адаптивної системи професійної підготовки магістрів УНЗ.

Однак на цьому не зупиняється адаптаційний процес. Магістрант бачить подальшу мету, яку він не в змозі досягти без додаткових знань. Він виходить на ситуацію додаткової орієнтації, при якій виконання завдання потребує засвоєння не готових знань, а додаткового вироблення інформації, без чого це завдання не може бути вирішеним. Така ситуація вимагає актуалізувати свої знання, відшукати необхідну інформацію і на цій основі розробити нові способи дій. Таким чином, ситуація додаткової орієнтації виводить магістрантів на другий етап адаптивної системи підготовки.

Адаптивний етап (довгострокова адаптація) передбачає стимулювання самостійної активності магістранта, що відбувається у процесі взаємодії викладача та магістранта, допомагає встановити рівновагу між актуальним рівнем розвитку магістранта та новими вимогами освітнього середовища, в якому він зараз знаходиться. На початку адаптивного етапу визначаються проблемні зони, виявляються зміни, що відбуваються в процесі освітньої діяльності. Це виводить магістранта на визначення параметрів проблемної зони, де автоматично налагоджується активна добровільна взаємодія викладача та магістра. Варто зауважити, що адаптація відбувається за рахунок спеціально створеної ситуації вибору для магістранта – комбінації (моделі) найбільш вигідних напрямів дій з урахуванням ситуативних чинників зовнішнього середовища.

Адаптивна система має бути здатна надати кожному магістранту допомогу в досягненні оптимального рівня інтелектуального розвитку відповідно до його природних здібностей та індивідуальних нахилів, урахувавши динамічність педагогічної взаємодії, спрямувати його ресурси на самоосвіту та самоорганізацію, зважаючи на активність або пасивність індивідуального потенціалу магістранта. Інструментом у цьому буде складання індивідуального адаптивного сценарію професійного розвитку магістранта – покрокову стратегію адаптивної освітньої діяльності (детальний план дій) студента на весь період навчання з урахуванням індивідуальних проявів та можливостей магістранта.

Досліджуючи питання адаптації в педагогічному аспекті, ми виділили активну та пасивну адаптації за включенням особистості в освітню діяльність. Самостійний вихід магістранта на рівень адаптації (самопристосування) ми називаємо активною адаптацією. Наявні прояви бездіяльності студента, який за певних причин не активізується в освітньому процесі ми називаємо пасивною адаптацією. У такому випадку магістрант потребує підключення специфічного супроводу від викладача – заздалегідь розробленого педагогічного інструментарію – індивідуально підібраному методичному, дидактичному, інформаційно-технологічному забезпеченню банком матеріалів, необхідних для отримання професійних компетентностей. Слід зауважити, що індивідуальний адаптивний сценарій складається разом зі студентом, пропонується вільний вибір форм, методів, засобів навчання, у результаті чого відбувається осучаснення освітнього процесу та двостороннє підвищення професійної майстерності у системі «викладач-магістрант».

Діагностичний етап (індивідуальна діагностика), полягає у відстеженні, зборі та аналізі інформації про якісні зміни, що відбуваються як з магістрантом, так і з викладачем (двосторонність адаптаційного процесу), зміни в його освітній діяльності та оточенні (освітньому середовищі), динаміка особистісного розвитку магістрів за освітній період, їхня адаптивна активність, рівень професійної свідомості. Оцінка діяльності здійснюється як самим магістрантом (індивідуальна діагностика), так і групою (експертні групи) або викладачем. За результатами діагностики проводиться комплексний аналіз, що дозволяє вийти на новий рівень професійної підготовки/самопідготовки. Результатом діагностики є спільне коригування адаптаційного процесу магістрантів та внесення змін в індивідуальний адаптивний сценарій. Діагностичний етап адаптивної системи підготовки магістрів здійснюється завдяки послідовним крокам: спостереженню/самоспостереженню, аналізу/самоаналізу, оцінці/самооцінці, рефлексії/саморефлексії, корекції/самокорекції.

Завершальним у адаптивній системі підготовки магістрів є *самоорганізаційний етап*, що виводить магістранта на самоосвіту як безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення професійних

компетентностей майбутнього менеджера освітнього закладу. Необхідно зауважити, що самоорганізація відбувається за рахунок удосконалених упродовж навчання в магістратурі особистісних здібностей людини та систематичної самостійної діяльності, що проявляється в цілеспрямованості, розширенні меж власної ініціативи, мотивації, умінні планувати власну професійну діяльність, швидко прийняти рішення і відповідальності за них, критичності за результати власних дій, почутті обов'язку [9]. Отже, під самоосвітою ми розуміємо самостійну спрямовану, систематичну, професійно-пізнавальну діяльність із окресленою реалістичною метою, усвідомленням засобів її досягнення, якою управляє особистість, самостійно аналізує та оцінює свої здібності та знання.

Висновки. Функціонування адаптивної системи підготовки магістрів можливе за умови зміни спеціально організованої професійної підготовки на спрямовану самоорганізацію та самоосвіту магістрантів. Така зміна забезпечує самоупорядкування системи підготовки як відгук на плинність освітнього середовища, змінює традиційний вектор підготовки, не втрачаючи орієнтацію на її мету та специфіку. Створення й функціонування адаптивної системи підготовки магістрів управління закладом освіти є запорукою забезпечення гнучкої та ефективної підготовки сучасних професійних керівників, здатних швидко реагувати на зміни в суспільстві, приймати самостійні лідерські рішення, зберігати рівновагу та виваженість у прийнятті управлінських рішень. Перспективи подальших досліджень убачаємо у визначенні впливу застосування розробленої адаптивної системи на якість професійної підготовки магістрів із управління закладом освіти.

Література

1. Атаманчук Ю. Управління навчальним закладом у вітчизняній системі освіти / Ю. Атаманчук // Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. – 2012. – Вип. 10. – С. 19-22. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2012_10_7
2. Берека В. Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти: теорія і методика: монографія // В. Є. Берека. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 482 с.
3. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
4. Воротняк Л. І. Деякі аспекти підготовки магістрів управління освітою у вищих навчальних закладах України та США / Л. І. Воротняк // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2011. – Вип. 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2011_4_11
5. Ковальчук О. М. Проблеми підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної діяльності в умовах ступеневої освіти / О. М. Ковальчук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 6. – С. 201-207. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_6_27
6. Лебідь О. В. Методологічні підходи у формуванні готовності майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління в умовах магістратури / О. В. Лебідь // Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. – 2017. – № 2 (14). – С. 255-263.
7. Мирончук Н. М. Особливості змісту підготовки магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» («Педагогіка вищої школи») в Україні / Н. М. Мирончук // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – 2018. – № 3. – Volume 6. – P. 99-103. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/27108>
8. Nemchenko S. "Scribing" as a method of training of a general educational institution's future leader to reflexive management. Journal Association 1901 "SEPIKE". Poitiers (France), Frankfurt (Germany), Los Angeles (U.S.). – 2017. – Edition 16. – P. 51-58.
9. Новаченко Т. В. Самоорганізація діяльності державного службовця: вітчизняний та європейський досвід : навч.-метод. матеріали / Т. В. Новаченко. – К.: НАДУ, 2013. – 96 с.
10. Проценко О. Б. Професійна підготовка викладачів вищої школи в магістратурі: досвід європейських країн / О. Б. Проценко // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 3 (11). – С. 238-247. Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2016/2923-1456478364.pdf>
11. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. [Чинний від 2019-07-10]. – Вид. офіц. Київ: МОН України, 2019. – 14 с. (Інформація та документація). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf>

References

1. Atamanchuk Yu. Upravlinnya navchal'ny'm zakladom u vitchy'znyanj sy'stemi osvity` / Yu. Atamanchuk // Vy'toky` pedagogichnoyi majsternosti. Seriya : Pedagogichni nauky`. – 2012. – Vy'p. 10. – S. 19-22. – Rezhym`m dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2012_10_7
2. Bereka V. Ye. Faxova pidgotovka magistriv z menedzhmentu osvity`: teoriya i metody`ka: monografiya // V. Ye. Bereka. – Xmel'ny`cz`ky`j: XGPA, 2008. – 482 s.
3. Bepalko V. P. Sлагаемые педагогической технологии / V. P. Bepalko. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
4. Vorotnyak L. I. Deyaki aspekty` pidgotovky` magistriv upravlinnya osvitoju u vy`shhy`x navchal'ny`x zakladax Ukrayiny` ta SShA / L. I. Vorotnyak // Visny`k Nacional'noyi akademiji Derzhavnoyi pry`kordonnoyi sluzhby` Ukrayiny`. – 2011. – Vy'p. 4. – Rezhym`m dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2011_4_11

5. Koval'chuk O. M. Problemy pidgotovky magistriv gumanitarny'x special'nostej do innovacijnoyi diyal'nosti v umovax stupenevoy osvity' / O. M. Koval'chuk // Pedagogichni nauky: teoriya, istoriya, innovacijni tehnologiyi. – 2013. – # 6. – S. 201-207. – Rezhy'm dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_6_27
6. Lebid' O. V. Metodologichni pidxody u formuvanni gotovnosti majbutn'ogo kerivny'ka zagal'noosvitn'ogo navchal'nogo zakladu do strategichnogo upravlinnya v umovax magistratury' / O. V. Lebid' // Visnyk universy'tetu imeni Al'freda Nobelya. Seriya «Pedagogika i psy'xologiya». Pedagogichni nauky. – 2017. – # 2 (14). – S. 255-263.
7. My'ronchuk N. M. Osobly'vosti zmistu pidgotovky magistriv special'nosti 011 «Osvitni, pedagogichni nauky» («Pedagogika vy'shhoyi shkoly») v Ukraini / N. M. My'ronchuk // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – 2018. – # 3. – Volume 6. – P. 99-103. Rezhy'm dostupu: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/27108>
8. Nemchenko S. "Scribing" as a method of training of a general educational institution's future leader to reflexive management. Journal Association 1901 "SEPIKE". Poitiers (France), Frankfurt (Germany), Los Angeles (U.S.). – 2017. – Edition 16. – R. 51-58.
9. Novachenko T. V. Samoorganizaciya diyal'nosti derzhavnogo sluzhbovca: vitchy'znyany'j ta yevropejs'ky'j dosvid : navch.-metod. materialy' / T. V. Novachenko. – K.: NADU, 2013. – 96 s.
10. Procenko O. B. Profesijna pidgotovka vy'kladachiv vy'shhoyi shkoly v magistraturi: dosvid yevropejs'ky'x krayin / O. B. Procenko // Osvitologichny'j dy'skurs. – 2015. – # 3 (11). – S. 238-247. Rezhy'm dostupu: <http://oaji.net/articles/2016/2923-1456478364.pdf>
11. Standart vy'shhoyi osvity' Ukrainy' za special'nistyu 073 «Menedzhment» dlya drugogo (magisters'kogo) rivnya vy'shhoyi osvity'. [Chy'nny'j vid 2019-07-10]. – Vy'd. ofic. Ky'iv: MON Ukrainy', 2019. – 14 s. (Informaciya ta dokumentaciya). Rezhy'm dostupu: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf>

Стаття надійшла до редакції 21.03.2020 р.

УДК 378.015.311

DOI 10.31652/2415-7872-2020-62-103-107

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ЯК СКЛАДОВОЇ ЇХНЬОГО ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ

Л. А. Марцева

У статті розглянуто розвиток творчого потенціалу студентів коледжу як цілеспрямований процес становлення мотивації до творчої діяльності, підвищення рівня креативності, засвоєння професійних компетенцій та ролі досвіду творчої діяльності для професійного успіху майбутніх фахівців. Установлено, що розвиток творчого потенціалу студентів є необхідною складовою професійної підготовки студента, здатної на творчому рівні здійснювати професійну діяльність. Автор наголошує, що розвиток сучасного креативного та інноваційного освітнього процесу в коледжах нині все більше орієнтується на репродуктивну й адаптивну діяльність студентів. Важливою складовою розвитку творчого потенціалу студентів коледжу є ефективне проблемне навчання на заняттях, яке активізує розумову діяльність студентів, сприяє розв'язанню задач поглибленого рівня складності із застосуванням логіки, поєднує теоретичні знання з практикою майбутньої професійної діяльності, навчає приймати управлінські рішення в різноманітних ситуаціях. Важливим аспектом науково-методичного забезпечення освітнього процесу в коледжі з огляду окресленої проблеми є залучення студентів до різних видів і форм діяльності, використання творчих методів у процесі професійної підготовки, корегування та доповнення змісту освітніх програм, навчальних дисциплін професійно-практичного циклу.

Ключові слова: творчий потенціал, студент коледжу, фахова передвища освіта, професійна діяльність.

THE DEVELOPMENT OF CREATIVE CAPABILITIES OF COLLEGE STUDENTS AS A COMPONENT OF THEIR PROFESSIONAL SUCCESS

L. Martseva

The author contemplates the development of creative capabilities of college students as a goal-oriented process of formation of motivation to creative activity, increasing of creativity, digestion of the professional competence. It is paid attention to the role of experience of the creative activity in professional success. The author defines that the development of creative capabilities is a necessary component of student's professional training. The accent is put on the fact that the development of modern and innovation educational process in colleges is more and more directed towards students' reproductive and adaptation activities. The important component of the development of students' creative capabilities is the organization of solving-problem training in the process of studying which activates students' brainwork, promotes solving of advanced tasks by using logic, unites knowledge with future profession experience and teaches to make administrative decisions in different situations. The important aspect of scientific methodological supporting of the educational process in